

26 OKT. 2001

Deze rubricering is
heilig na 50 jr.

~~VERTROUWELIJK~~

Stg. GEHEIM

MAANDOVERZICHT

No. 9-..... 1965

BINNENLANDSE VEILIGHEIDSDIENST

Maandoverzicht no. 9 - 1965

(Tijdvak 1-9-1965 t/m 30-9-1965)

I N H O U D

	Blz.
I. <u>Communisme Internationaal</u>	
Blauwdruk voor een Verenigde Italiaanse Arbeiderspartij.	1
De "hypothesen" van Amendola.	1
Ontwerp van een nieuwe partijlijn.	5
De partijlijn in de discussie.	8
II. <u>Activiteiten van de Communistische Partij van Nederland</u>	
De CPN voor radio en televisie.	10
"Waarheid"-festival.	11
Streekbladen.	13
De mémoires van Paul de Groot.	14
De pro-Chinese oppositie in de CPN.	15
III. <u>Activiteiten van de Communistische Hulporganisaties</u>	
Jongeren activiteit inzake Vietnam.	17
Verzetsbeweging.	18
Vereniging "Nederland-USSR".	19
IV. <u>Andere Groeperingen</u>	
Nieuwe initiatieven van de PSP in de kwestie Vietnam.	20
Gezamenlijke activiteiten niet-communistische en communistische jongeren inzake Vietnam.	21
Trotskistische en links-socialistische reacties op de regeringswisseling in Algerije.	23
Touwtrekken om het SWP-kluijfe.	24
SJ-tentoonstelling "F'65".	25
Provo's ook elders actief?	26
<u>Stakingsoverzicht september 1965</u>	28
<u>Agenda</u>	29

H O O F D S T U K I

COMMUNISME INTERNATIONAAL

Blauwdruk voor een Verenigde Italiaanse Arbeiderspartij

In de strategische concepties van de Westeuropese communistische partijen is de constructie van een "verenigd links front" sinds enige jaren weer uitdrukkelijk centraal gesteld. Anders echter dan in de periode van de volksfronten tegen het opkomend fascisme vóór de oorlog en met meer nadruk dan in de periode van de linkse hausse daarna, wordt deze bundeling van linkse, progressieve krachten daarbij voorgesteld als een noodzakelijke voorwaarde voor de doorvoering van de vreedzame, proletarische revolutie. Er wordt zelfs in verschillende partijen - althans in het vlak van de propaganda - soms met weinig ideologische scrupules gespeculeerd over mogelijkheden tot hereniging van de arbeidersklasse in één organisatorisch verband, in een verenigde socialistisch/communistische partij (tenslotte wel op communistische grondslag uiteraard), die als voornaamste machtsblok binnen het "linkse front" de vreedzame revolutie zou kunnen veiligstellen.

In de Scandinavische CP-en, in de Italiaanse CP, maar - voorzigtiger - ook in andere partijen zoals de Franse, is het debat hierover in volle gang. Zelfs de zo sectarische CPN stelde het onderwerp van de "hereniging van socialisten en communisten" aan de orde op het in 1964 gehouden 21e congres (waar met verrassende luchthartigheid betoogd werd, dat het verschil van mening over de kwesties van oorlog en vrede de voornaamste hindernis vormde die deze hereniging nog in de weg stond!).

In het kader van deze eenheidspolitiek in nieuwe stijl richten de CP-en zich echter niet uitsluitend tot de partijen van een socialistisch stempel. Sinds zij immers tot de conclusie zijn gekomen, dat de linkse tendenzen ook in de confessionele partijen sterker zijn gaan spreken - het gevolg van een meer algemene "verschuiving naar links" - menen zij hier eveneens gemakkelijker aansluiting te zullen vinden. In een aantal CP-en is de "dialoog met de christendemocraten" dan ook een geliefkoosd onderwerp geworden.

Discussie in de PCI: de "hypothesen" van Amendola

Tot het begin van dit jaar stonden in de Italiaanse communistische partij ten aanzien van deze kwesties twee zware figuren lijnrecht tegenover elkaar: Pietro Ingrao en Giorgio Amendola, beiden

behorend tot het Centraal Comité, het dagelijks bestuur en het vier hoofden tellende secretariaat van de partij.

Hoewel hen uiteindelijk eenzelfde doel voor ogen stond: vorming van een eenheidsfront van communisten, socialisten van verschillende schakeringen, eventueel linkse republikeinen en linksen uit de Christendemocratische partij, meenden zij dit doel langs geheel verschillende wegen te kunnen bereiken. Amendola bepleitte een compromis, desnoods tegen een hoge prijs, eerst met de onderscheiden socialis-tische partijen. Ingrao daarentegen, die hiervan een politieke en ide-ologische verzwakking van de eigen partij vreesde, zag er meer heil in de confrontatie met de onderling verdeelde socialisten op te schor-ten tot de PCI er in geslaagd zou zijn de linkervleugel van de DC af te kappen en aan zich te binden om zich aldus als de veruit mach-tigste partij te kunnen presenteren.

Verkiezingsuitslagen 1960/1963/1964 (uit Rinascità, 28 november 1964)

partij	richting	stemmenpercentages		
		1964	1963	1960
DC	Christendemocraten	37,4	38,2	40,4
PSI	Socialisten (Nenni)	11,3	14,2	14,4
PSDI	Sociaal-democraten (Saragat)	6,6	6,3	5,7
PRI	Linkse republikeinen	1,2	1,3	1,2
totaal	regeringscoalitie	56,5	60,0	61,7
PCI	Communisten	26,0	25,6	24,7
PSIUP	Linkse socialisten (Vecchietti)	2,9	-	-
PLI	Liberalen	7,9	6,9	4,0
MSI	Neofascisten	5,0	5,0	5,9
PDIUM	Monarchisten	0,9	1,7	2,8
overige	overige	0,8	0,8	0,9
	totaal	100,-	100,-	100,-

De strijd tussen Amendola en Ingrao over de te volgen tactiek, een strijd die de PCI verdeeld hield in twee kampen waartussen secretaris-generaal Luigi Longo trachtte te bemiddelen, kreeg in november 1964 een bijzonder scherp accent, toen Amendola in een pu-blicatie in het partijblad "Rinascità" in één haal het gehele beeld van de PCI wijzigde en in een volledig nieuw perspectief zette.

Hij gaf het Ingrao toe: een compromis met de socialisten zou de PCI haar karakter kosten. Maar, anderzijds, het politieke spel in Italië lag dood. De regeringscoalitie van "centrum-links" verkeerde in een crisis vanwege de hardnekkige tegenstand van de conservatieve rechtervleugel van de Christendemocratische partij tegen elk progressief sociaal-economisch hervomingsplan. Een coalitie van "centrum-rechts" maakte sinds 1963 geen enkele kans meer. De socialistische partijen raakten meer en meer verdeeld en de CP zou waarschijnlijk nimmer in staat zijn aanzienlijk meer dan een kwart van de kiezers achter zich te krijgen. De politieke situatie eiste dus ingrijpende wijzigingen in de machtsverhoudingen: de linkse partijen zouden zich opnieuw dienen aaneen te sluiten, definitief, in één nieuwe partij van de Italiaanse arbeidersklasse, die in staat zou zijn een nieuwe strategie en een nieuwe politiek uit te werken in de strijd voor het socialisme. Ook de PCI zou zich in deze nieuwe partij dienen op te lossen!

"Deze ene, verenigde partij van de Italiaanse arbeidersklasse moet er noodzakelijk komen", aldus Amendola, "vanwege deze kritische conclusie: dat geen van de twee alternatieven die de arbeidersklasse in de kapitalistische landen van west-Europa sinds vijftig jaar zijn voorgehouden - noch het sociaal-democratische alternatief, noch het communistische alternatief - dienstig zijn gebleken voor het doel, een socialistische hervorming van de maatschappij te bewerken. Wanneer wij niet van dit feit uitgaan - kritisch (voor wat de sociaal-democratie betreft) en zelfkritisch (voor wat het communisme betreft) - zullen wij niet in staat zijn te begrijpen, welke radicale veranderingen er nodig zijn om in de arbeidersbeweging in de hooggeïndustrialiseerde landen van Europa de oorzaken weg te nemen van vijftig jaar mislukt pogen een beslissende bijdrage te leveren tot de vestiging van het socialisme....Men kan het hier wel of niet mee eens zijn, maar willen wij ernst maken met de hereniging van de arbeidersklasse, dan zullen wij noch kunnen uitgaan van de uitgangspunten van de sociaal-democratie, noch van de uitgangspunten van het communisme".

"Laten we een nieuwe weg naar het socialisme zoeken met een nieuwe partij, een partij van de gehele Italiaanse arbeidersklasse", zo stelde Amendola voor aan "alle socialistische kameraden"....

"Tussen de weg, gevolgd door de sociaal-democratie (die er in geen enkel land in geslaagd is het kapitalistische systeem te hervormen) en de weg, gevolgd door de Sowjet-kameraden (die het kapitalisme in de Sowjet-Unie hebben vernietigd en de voorwaarden hebben geschapen voor het slagen van de Chinese revolutie en de nationale bevrijdingsbewegingen) moeten wij een nieuwe weg zoeken waarlangs wij het socialisme zullen kunnen bereiken in onze historische omstandigheden en in onze eigen tijd."

"Wij zullen deze nieuwe eenheidspartij moeten gronden op een politiek program van vernieuwing", aldus nog steeds Amendola. "Het zal geen ideologisch neutrale partij mogen zijn, maar evenmin een ideologisch gesloten partij. Ze zal moeten open staan voor allen die haar program kunnen onderschrijven. Ze zal de bijdragen van de meest progressieve stromingen van het moderne denken op een zodanige wijze moeten bundelen, dat een vruchtbare vergelijking van ideeën mogelijk wordt. Wij stellen dan ook uitdrukkelijk vast, dat wij er niet van uitgaan, dat deze eenheidspartij gevestigd zal moeten worden op basis van het gedachtengoed van de communistische beweging. Wel zullen de communisten vanzelfsprekend binnen deze eenheidspartij in een permanent en democratisch debat met de partijgenoten van andere richtingen hun marxistische strijd voortzetten."

Het was ongetwijfeld een uiterst gedurfde visie die Amendola hier ontvouwde *). Grensde het niet aan ketterij of was het al geen ketterij te stellen, dat de communistische partij van Italië - met een aanhang van 1.600.000 leden en met meer dan 6½ miljoen (26 %) kiezers achter zich - nimmer in staat zou zijn de weg te banen naar het socialisme? Was het geen ketterij, te concluderen dat een Leninistische "partij van het nieuwe type", een voorhoede-partij, in een kapitalistisch land geen kans van slagen had?

De aanhangers van Ingrao - en niet alleen zij - wierpen zich als een woedende horde op de rebel, die bovendien een afstraffing kreeg uit Moskou. Het scheen, dat Amendola pleitte voor een bij voorbaat verloren zaak.

En toch

Op een vergadering van het Centraal Comité in april van dit jaar, nog geen vijf maanden na de publicatie van zijn "hypothesen" kon Amendola reeds zeggen, dat de kwestie van de ene linkse partij al in een ander licht werd gezien en in de discussies over de partijlijn een aanvaard thema begon te worden. Er werd door secretaris-generaal Longo een commissie van elf leden benoemd die met het oog op het komende PCI Congres een document zou moeten opstellen waarin de partijlijn opnieuw zou worden vastgesteld. Volgens verschillende berichten zou het in de vergaderingen van deze commissie stormachtig zijn toegegaan. Evenwel, het resultaat was opzienbarend: de ideeën van

*) Zie voor Amendola's "Hypothesen over de hereniging van de arbeidersklasse" ook MO 5, 1965.

Amendola werden nagenoeg geheel overgenomen!

Het rapport werd op 3 juni aan het Centraal Comité aangeboden door Bufalini onder de titel "Problemen met betrekking tot de eenheid van de Italiaanse socialistische en arbeidersbeweging", met grote meerderheid door het CC goedgekeurd en toegevoegd aan de documentatie ter voorbereiding van het congres. Op 12 juni werd het gepubliceerd in het partijblad Rinascità.

Ontwerp van een nieuwe partijlijn

Uit het zeer wijdloppige rapport van de commissie van elf, laat zich de voorgestelde partijlijn ongeveer als volgt construeren:

eenheid van actie en eenheidspartij

Het streven naar eenheid onder de linkse partijen, waarvoor de omstandigheden gunstig lijken te zijn, wordt een steeds dringender gebod, wil men in Italië een democratische ontwikkeling en een vernieuwing van de maatschappij in socialistische zin bevorderen.

Twee zaken blijken daarbij van hoogste importantie te zijn. Ten eerste dient de crisis in de sfeer van de "eenheid van actie" te worden overwonnen, een crisis waarvan de strijd van alle op het socialisme georiënteerde krachten de laatste jaren aanzienlijke schade heeft geleden en die tenslotte ook zijn weerslag heeft gevonden in het mislukken van acties voor de eisen van de dag. Ten tweede echter dient een nieuwe politieke formatie te worden gecreëerd, een nieuwe klassepartij, die - vanwege haar geschied- en maatschappijbeschuwing, haar klassebasis, haar socialistisch program, haar strijdbaarheid en haar interne democratische organisatie - zo veel mogelijk door het marxisme geïnspireerde stromingen in zich zal weten te verenigen.

De hiermee gestelde opgave is echter niet van een zo beperkte strekking als zou het voldoende zijn (voorlopig) alle naar het socialisme strevende partijen te bundelen in een eenheidspartij op basis van een grootste gemene deler, waarbij alle essentiële verschillen tussen deze partijen naar de achtergrond worden gedrongen. Integendeel, het zal er daarbij juist om gaan alle ervaringen van de verschillende marxistische klassepartijen in deze nieuwe politieke formatie bijeen te brengen om zodoende de strategie van de opmars naar het socialisme met nieuwe elementen te kunnen verrijken en de gezamenlijke strijd voor het socialisme naar een hoger plan te heffen.

Wij stellen ons dan ook de vorming van een eenheidspartij ten doel niet (negatief) als een middel om de verbrokkeling van socialistische krachten tegen te gaan, maar veeleer (positief) als een nieuwe ontwikkelingsfase in de revolutionaire beweging.

de bijdrage van de PCI

De communistische partij van Italië vormt de belangrijkste democratische en revolutionaire factor in het politieke leven van dit land en het beste werktuig van de Italiaanse arbeidersklasse in de strijd voor een democratische en socialistische vernieuwing en in de strijd voor vrede, vrijheid en socialisme.

Het is de PCI die zich tot opgave gesteld heeft het proces van de vereniging van alle socialistische krachten op gang te brengen,

een proces dat tenslotte zal moeten leiden tot de vorming van een nieuwe partij van de Italiaanse arbeidersklasse met het oog op de strijd voor het socialisme.

Wij beogen echter niet, de andere socialistische groeperingen onze partij als model voor deze eenheidspartij aan te bieden.

Evenmin denken wij aan een vereniging die slechts zou neerkomen op een sommatie van de deelnemende partijen. Naar onze opvattingen zal in het verenigingsproces namelijk iets geheel nieuws moeten ontstaan, waardoor de tekortkomingen en beperktheden van alle deelnemende partijen - de onze niet uitgezonderd - worden gecorrigeerd en waardoor alle ervaringen en alle beschikbare krachten ten nutte gemaakt zullen kunnen worden.

de organisatievorm van de eenheidspartij

In de PCI gelden bepaalde opvattingen met betrekking tot de interne organisatie en discipline, samengevat in het begrip "democratisch centralisme".

Het spreekt echter vanzelf, dat de organisatievorm, de principes en de instituten van de nieuw te vormen eenheidspartij in het verenigingsproces zelf zullen moeten worden vastgesteld aan de hand van de ervaringen die in de loop van de samenwerking tussen de verschillende partijen worden opgedaan.

de Italiaanse weg naar het socialisme

Wanneer wij de strijd voor de socialistische omvorming van onze maatschappij op dit moment met vernieuwde kracht weer opnemen, betekent dit, dat wij ons ten doel stellen reeds onder de concrete omstandigheden waarin de kapitalistische machtsgroeperingen in ons land hun heerschappij uitoefenen, de arbeidersklasse tot een eenheid te smeden en haar zo in staat te stellen haar leidende rol ook in werkelijkheid te vervullen. Het betekent ook, dat wij duidelijker de weg voor ons zien, die tot de socialisatie van de productiemiddelen voert en tot de verovering van de macht die de arbeidende klasse krachtens haar sociale en politieke emancipatie toekomt.

De strijd voor de hervorming van de productieverhoudingen en de politieke structuren mag echter niet worden uitgesteld tot het ogenblik waarop de arbeidersklasse inderdaad een leidende positie in de regering en de staat veroverd heeft.

Ze diert nu reeds aan te vangen in alle arbeidsplaatsen en in alle instituten van onze maatschappij waar de macht van het kapitalisme en de bourgeoisie zich doet gevoelen. De uitwerking van een politiek program dat onmiddellijk hierop is gericht en op basis waarvan alle socialistische krachten te verenigen zijn, heeft dar ook niet slechts betekenis voorzover daardoor contact met de massa gelegd kan worden en de bewustzijnsvorming in socialistische zin kan worden bevorderd, maar heeft meer nog betekenis in zoverre daardoor telkens concrete winst in de dagelijkse strijd behaald kan worden, een eenheid van ideeën en een steeds hechtere organisatorische eenheid kan worden gesmeed en het zenuwstelsel van de kapitalistische heerschappij stelselmatig kan worden ondermijnd. Hervormingen en revolutie liggen in elkaars verlengde.

het Italiaanse model geldig voor geheel West-Europa

De noodzaak alle krachten, die voor een socialistische omvorming van de maatschappij strijden, in één partij te bundelen, houdt ten nauwste verband met de sociaal-economische en politieke ontwikkelingen zoals die zich de laatste jaren niet alleen in Italië maar algemeen in West-Europa hebben voltrokken. De taak

die wij ons gesteld hebben geldt dan ook een strategie voor de opmars naar het socialisme uit te werken, die zowel in de omstandigheden van ons land als in het algemeen in de omstandigheden van de kapitalistische landen past.

De socialistische revolutie in Italië - in de eerste plaats van nationale betekenis - wordt kennelijk steeds duidelijker een concreet voorbeeld voor de revolutie in alle hooggeïndustrialiseerde landen.....

Zoals uit deze uiterst summiere samenvatting blijkt, werden in het rapport van de commissie van elf alle hoofdgedachten uit Amendola's Rinascità-artikel verwerkt. Echter werd daaraan de min of meer negatieve teneur ontnomen. Er werd niet met evenzoveel woorden herhaald, dat de communistische partij en de communistische strategie ongeschikt waren gebleken ter verwezenlijking van de socialistische "revolutie" in de kapitalistische wereld. (Deze gedachte lag echter uiteraard aan de gehele in het rapport ontvouwde visie ten grondslag.) Wel werd erkend, dat de nieuwe eenheidspartij er (1) noodzakelijk komen moest, (2) op een ruime ideologische basis zou moeten worden gegrond, (3) niet naar het model van een CP behoefde te worden ingericht en (4) zodanig van opzet zou moeten zijn, dat de tekortkomingen en beperktheden van alle daarin opgeloste partijen - ook die van de PCI - zouden worden opgeheven. Wel werd erkend ook, in een passage over de communistische wereldbeweging, dat de oplossingen die de communistische partijen voor het probleem van de revolutie in het Westen hadden geboden, tot nogtoe ontoereikend en inadequaaf waren geweest.

Belangrijk was echter, dat de ideeën van Amendola hier in een meer ambitieus plan werden gevat. De Italiaanse weg naar het socialisme werd nader gepreciseerd en - dit zal de Franse CP (en de CPN) diep hebben geschokt - aan de andere Westeuropese CP-en als model gepresenteerd.

Uiteraard ontging het de Italianen niet, dat hun streven naar een niet-communistische eenheidspartij vergaande consequenties had voor de eenheid van het communistische kamp. Een niet-CP zou moeilijk op voet van gelijkheid kunnen blijven verkeren met andere CP-en. Een niet-CP zou immers een vreemd element worden in de toch altijd min of meer conspiratieve, vertrouwelijke en besloten sfeer van de communistische beweging. Ze zou er onvermijdelijk geheel of ten dele buiten komen te staan.

Alleen om deze reden al lag het voor de hand, dat de leiders van de PCI hun nieuwe strategie ten voorbeeld stelden aan een groot aantal andere CP-en, zodat in een belangrijk deel van de communis-

tische beweging eenzelfde situatie zou kunnen ontstaan. Zij gingen echter verder. In hun visie - nog steeds volgens het rapport van de commissie van elf - dienden niet alleen de CP-en in de kapitalistische landen zich op te lossen in "eenheidspartijen", maar werd de gehele communistische beweging uit haar krampachtige, exclusieve voorhoede-positie bevrijd. "De communistische beweging diende niet als een in zichzelf besloten beweging te worden beschouwd, maar was in feite en had derhalve te handelen als een deel van de totale internationale revolutionaire en arbeidersbeweging. En zij behoorde zich ten doel te stellen, tussen alle delen van deze internationale beweging een betere verstandhouding en een hechtere solidariteit te scheppen."

Met deze gedachte werd de betekenis van het communisme in een geheel nieuw licht gesteld en werd in internationale verhoudingen een raam gecreëerd, waarbinnen het streven van de PCI naar een nieuwe eenheidspartij van de gehele arbeidersklasse een logische plaats kon vinden.

De "ketterij" van Amendola kreeg zo in een allesomvattende theorie een geheel nieuwe zin.

De partijlijn in de discussie

Het Centraal Comité van de PCI aanvaardde het door Bufalini gepresenteerde rapport met vier van de veertig stemmen tegen en drie onthoudingen. (Het was overeenkomstig een aanbeveling in het rapport zelf, maar overigens volstrekt uniek, dat het stuk aan een vrije stemming werd onderworpen en de stemuitslag gepubliceerd werd.) Ook de tegenspeler van Amendola, Ingrao, sloot zich bij de meerderheid aan. Daarmee werd het document toegevoegd aan het discussiemateriaal voor het XIe PCI Congres, te houden in december, waar het, naar het zich laat aanzien, nog wel tot verhitte discussies aanleiding zal geven, maar in grote trekken toch aanvaard zal worden.

Uiteraard verwekte het rapport - zoals de eerdere publicatie van Amendola - onder de andere linkse partijen groot opzien. Het werd vanwege de geest die eruit sprak in sommige kringen gewaardeerd als een teken van een gunstige ontwikkeling in de PCI. In andere kringen werd het wel beschouwd als een woordenkramerij in nieuwe stijl, maar niettemin eveneens druk becommentarieerd. Vanzelfsprekend kwam daarbij herhaaldelijk - en terecht - de vraag naar voren hoe de PCI in de praktijk van een eventueel proces van vereniging toch mogelijk haar stempel zou weten te drukken op de nieuwe organisatie en met de ene hand

zou willen terugnemen wat zij met de andere gaf. Er zal meer nodig zijn dan een nieuwe partijlijn op papier om het wantrouwen jegens het communisme te doen verdwijnen!

Toch kan niet worden ontkend, dat de gedachten die in de Italiaanse CP ontwikkeld worden, in brede kring een grote aantrekkingskracht bezitten. In een aantal Westeuropese CP-en is er althans bijzonder veel belangstelling voor.

Wanneer de PCI er in zou slagen haar aanspraken op een leidende rol in de Europese communistische beweging waar te maken, zou dit dan ook stellig de bekroning zijn van een uitzonderlijke, geïnspireerde inspanning, geheel in de lijn van de traditie - zoals het document van de elf trots verkondigde - van Marx, Labriola, Gramsci en Togliatti.

H O O F D S T U K I I

ACTIVITEITEN VAN DE COMMUNISTISCHE PARTIJ VAN NEDERLAND

De CPN voor radio en televisie

Het besluit van de regering om ook de CPN per 1 september j.l. zendtijd te verlenen is in deze partij met grimmige voldoening ontvangen. Op vergaderingen en in publicaties werd gesproken van "de opheffing van een stuk discriminatie" en "een succes voor de democratische krachten in ons land". Het dagelijks bestuur riep een "radio- en TV-commissie" in het leven die tot taak heeft om op vrijdagavond om de veertien dagen een radio-uitzending te verzorgen en op maandagavond om de negen weken een TV-programa.

Hoe zal de CPN deze zendtijd gaan gebruiken? Marcus Bakker zei daarover op 7 juli j.l. in de Tweede Kamer het volgende:

"Het voornaamste doel dat de CPN zich bij haar altijd nog beperkte zendtijd zal stellen, is, de mensen aan het denken te zetten, in Nederland de vrijheidslievende en democratische geest te versterken en de noodzaak van een socialistische maatschappijvorm aan te tonen. Wij kunnen misschien op deze manier een beetje helpen wat meer smaak te brengen in de politieke uitzendingen in het algemeen".

Op 3 september j.l. kon deze uitspraak van Marcus Bakker aan de praktijk worden getoetst tijdens de eerste radio-uitzending van de CPN. De landelijke pers, die nogal wat aandacht besteedde aan deze première, was vrij unaniem van mening dat het een vlot gepresenteerde uitzending was die in politiek opzicht opviel door gematigdheid. Er werd iets verteld over de geschiedenis van de partij en er werd aandacht besteed aan de huidige situatie. Daarbij werd het Nederlandse en democratische karakter van de CPN benadrukt, alsook het zelfstandig optreden van de partij t.a.v. buitenlandse communistische machten.

Duidelijk kwam tot uiting dat de CPN een geheel eigen visie heeft op de oorzaken die geleid hebben tot het verlenen van zendtijd aan de communisten. Gesteld werd dat men in den lande "het anti-communistisch eenrichtingsverkeer via radio en TV" beu was geworden en dat men zich thans zorgen maakt over "de afbraak van de democratie en de toenemende Westduitse heerszucht".

Men gaat beseffen - aldus de CPN-presentator - dat de communisten hiertegen onmisbare bondgenoten zijn! Als belangrijkste oorzaak werd evenwel voorgesteld, het door "ons volk" verworven inzicht dat

de communisten "geen agenten van het buitenland zijn, maar eerlijk op de bres staan voor de belangen van het Nederlandse volk en de vrede. Dit inzicht zou doorgebroken zijn, dankzij het optreden van de communisten zèlf, die namelijk in de laatste jaren "openlijk en ronduit" voor hun democratische geest en hun zelfstandigheid zouden zijn uitgekomen, "ook in de internationale communistische beweging".

Door bovengenoemde oorzaken zou de regering zodanig onder druk zijn gezet, dat zij wel móest capituleren en de CPN zendtijd verlenen.

Het lijkt waarschijnlijk dat dit succes partijsecretaris Henk Hoekstra er toe gebracht heeft om op 23 september j.l. in de Tweede Kamer weer eens scherp te ageren tegen het feit, dat "De Waarheid" nog steeds verboden lectuur is binnen de kazernes en legerplaatsen. Hoekstra noemde dit "een ernstige belemmering van de voorlichting der jonge kiesgerechtigden" en hij drong aan op "beeindiging van deze discriminatie".

Zie pagina 16

Waarheid-festival

Op zondag 12 september vond onder gunstige weersomstandigheden in de "oude" RAI te Amsterdam het jaarlijks festival plaats; voor de communisten de start voor een nieuw werkjaar. Het feest stond dit maal in het teken van het 25-jarig bestaan van "De Waarheid". Dit kermisachtige gebeuren werd in de middag enkele uren onderbroken voor het houden van een politieke meeting.

De voorzitter van de CPN, Paul de Groot, wees er in zijn openingswoord op, dat de CPN en "De Waarheid" ondanks alle tegenwerking, zowel van binnen uit als van buiten af, er in geslaagd zijn zich staande te houden. Deze standvastigheid begint nu vruchten af te werpen.

Op het gebied van de buitenlandse politiek wees De Groot op het grote gevaar van het Westduitse militarisme. Om de arbeidersklasse van West-Duitsland zo volledig mogelijk daartegen te kunnen mobiliseren achtte De Groot het noodzakelijk dat de KPD in zijn rechten wordt hersteld. Voorts pleitte De Groot voor een herstel van de anti-Hitler coalitie, als internationale bundeling van progressieve krachten. Tenslotte bracht hij de kwestie Vietnam ter sprake en stelde de eis dat Nederland het Amerikaanse optreden zal veroordelen.

Partijsecretaris Henk Hoekstra las hierna een brief voor van het "Nationale Bevrijdingsfront" van Zuid-Vietnam (Vietcong).

Het Tweede Kamerlid van de CPN, Marcus Bakker noemde het festival het startsein voor de verkiezingen van 1966 voor de Gemeenteraden en de Provinciale Staten. Hij schetste de betekenis van een bestuur in vooruitstrevende zin en stelde dat deze bestuurslichamen zich niet met de landspolitiek dienen in te laten. De partijgenoten in Gemeenteraden en Provinciale Staten moeten niet "Kamertje" willen spelen.

Bakker verklaarde dat de "monopolies"-nu de socialisten weer deel uitmaken van de regering - er op uit zijn de PvdA, evenals tijdens de periode Drees, op de knieën te krijgen, zoals in 1958, toen de PvdA-ministers als "vodden" werden weggeworpen. Tegen dit streven van de reactie moet door de massa tegendruk worden geboden.

Dankzij de erkenning die de CPN allerwege begint te ondervinden kreeg zij, aldus Bakker, zendtijd voor radio en televisie en konden bij de Rijnmondverkiezingen niet twee, maar vier zetels worden veroverd.

De CPN zet de verkiezingscampagne dan ook vol vertrouwen in. Volgens de plannen zal de partij op 23 en 24 oktober een verkiezingsconferentie houden.

Bakker wees erop dat de zuigkracht van de PSP hoe langer hoe meer afneemt en stelde verheugd vast, dat de "Bruggianen" (lees SWP) op de dag van het "Waarheidsfeest" de liquidatie van hun "kliek" bespraken.

Om de CPN de nodige spankracht te geven was het noodzakelijk de handen ineen te slaan. De partij moet groter worden en de oplage van "De Waarheid" moet omhoog. Hoe sterker de CPN, hoe beter zij kan werken aan de eenheid van socialisten, communisten en alle progressieven, aldus Bakker.

Het Presidium van de meeting bestond uit het Dagelijks Bestuur van de CPN, aangevuld met de buitenlandse gasten en enkele vooraanstaande partijleden (o.w. de twee wethouders die de CPN in ons land telt).

Begroetingswoorden werden gesproken door de buitenlanders Albert de Coninck (België), Arnold Rosner (Engeland), Robert Lambotte (Frankrijk) en door Sandor Lakos (Hongarije).

Medegedeeld werd, dat telegrammen en brieven waren ontvangen o.m. van de partijbladen uit China, Italië, Joegoslavië, van "Mundo Obrero" (het blad van de Spaanse communistische partij in ballingschap), de Sowjet-Unie en Zweden. Opvallend is, dat de CPN thans, zowel in de

volgorde van de sprekers als in de opsomming van de schriftelijke gelukwensen, de volgorde volgens alfabet koos, waarmede men kennelijk duidelijk wilde maken dat er geen onderscheid dient te zijn tussen kleine en grote partijen. Bovendien omzeilde de CPN hiermee de klip traditiegetrouw de Sowjet-Unie het eerste te moeten noemen. In feite duidt dit op een verslechtering van de relatie met de CPSU.

Het na deze toespraken volgende amusementsprogramma was georganiseerd door het theaterbureau Ben Essing. In een grote show traden allerlei bekende artisten op het gebied van de lichte muze voor het voetlicht. Niet in het minst daardoor zal de belangstelling voor dit jubileum-festival groter zijn geweest dan in voorgaande jaren. Het blijkt n.l. steeds moeilijker om buiten Amsterdam enthousiasme voor het festival te wekken. Volgens ruwe schattingen werd het door ongeveer 15.000 personen bijgewoond. Circa 6500 ervan namen aan de politieke meeting deel.

Streekbladen

Sinds jaar en dag wordt door de "Waarheid"abonnees geklaagd over een te kort aan regionaal en plaatselijk nieuws, een behoefte waarin het blad, als landelijk orgaan, bezwaarlijk volledig kan voorzien.

Reeds werd overwogen door middel van inlegvellen in "De Waarheid" aan dit verlangen tegemoet te komen. Een bezwaar aan deze oplossing verbonden was echter, dat daarmede geen uitbreiding werd verkregen van de lezerskring van "De Waarheid".

In het kader van de "nieuwe orientatie" van de CPN achtte men juist een ruimere spreiding gewenst. Om deze reden kwam men tot de vorming van streekbladen, die huis aan huis dienen te worden bezorgd en het karakter moeten vertonen van plaatselijke advertentiekranten.

Naast het landelijk dagblad "De Waarheid" verschijnen sedert oktober 1964 op instigatie van de partij een aantal regionale, gratis verspreide "Nieuws- en Opiniebladen". Teneinde verzekerd te zijn van geregelde toezending kan men zich ook abonneren voor f 2.50 per jaar.

De verschillende bladen zijn voor de helft gevuld met advertenties (die grotendeels de kosten van uitgave dekken) en bevatten verder beschouwingen en interviews over regionale aangelegenheden.

Momenteel bestaan er vier streekbladen, t.w. voor het CPN-district Noord-Holland-Noord: "Ons Noorderkwartier" (sedert oktober 1964); voor het CPN-district Zaanstreek: "Zaanstreek" (sedert april 1965); voor het CPN-district Friesland: "Fries Perspektief" (sedert april 1965) en

voor het CPN-district Groningen: "Het Oosterkwartier" (sedert juni 1965). De oplagen, volgens de opdruk van 20.000 tot 30.000 ex., zijn, waarschijnlijk t.b.v. de adverteerders, enigszins geflatteerd.

De CPN beseft, dat een regelmatige verschijning van de bladen van groot belang is voor haar streven de brede massa te bereiken. Getracht zal worden de verschillende streekperiodieken één keer per twee maanden uit te geven. Of deze frequentie voldoende is om de lezerskring te beïnvloeden blijft een open vraag.

De mémoires van Paul de Groot

Binnenkort zal bij de communistische uitgeverij Pegasus het eerste deel verschijnen van de mémoires van CPN-voorzitter Paul de Groot.

In 1926 tot de partij toegetreden en sinds 1930 deel uitmakend van het partijbestuur, heeft Paul de Groot de ontwikkeling van de CPN vrijwel vanaf de aanvang van nabij meegemaakt en in belangrijke mate zélf bepaald. Kort na de Eerste Wereldoorlog behoorde de toenmalige Antwerpenaar De Groot tot de oprichters van de Belgische CP en in de twintiger jaren vervulde hij in de Duitse en de Franse CP tijdens zijn verblijf aldaar, bestuursfuncties op plaatselijk niveau.

Oorspronkelijk diamantbewerker van beroep, werd hij kort na 1930 als vrijgesteld partijsecretaris belast met het bedrijfs- en vakbondswerk van de toenmalige CP-Holland. In de dertiger jaren vertegenwoordigde hij enige tijd de CPH in het Executief Comité van de Komintern (EKKI) te Moskou. Tijdens het 13e CPN-congres in 1938 werd De Groot gekozen tot algemeen (politiek) secretaris van de partij, welke functie hij - met een onderbreking gedurende de oorlogsjaren - tot 1962 vervulde. Thans formeel voorzitter, is hij nog altijd de onbetwiste leider van de CPN.

De mémoires van De Groot zullen uit vijf delen bestaan. In het eerste deel "De dertiger jaren", wordt de periode behandeld van het 6e Wereldcongres van de Komintern in 1928 tot omstreeks 1934.

Voor het tweede deel, waarin de periode tot 1940 zal worden beschreven is het materiaal reeds verzameld. Onder meer zullen daarin de Russische "zuiveringsprocessen" ter sprake komen, het overleg in München en het Molotov-Von Ribbentrop-pact. Het derde deel zal gaan over de Tweede Wereldoorlog (met o.m. het optreden van de Komintern-agent Daan Goulooze), het vierde zal de na-oorlogse periode beschrijven.

Het vijfde en laatste deel zal de periode vóór 1928 behandelen.

In CPN-kringen houdt men rekening met de mogelijkheid dat de uitgave van deze mémoires de zakelijke betrekkingen van Pegasus met de Sowjet-Unie kan schaden, wegens de vrij scherpe kritiek die daarin geleverd wordt op bepaalde aspecten van de politiek der CPSU (onder andere t.a.v. de Joden in de Sowjet-Unie). De Groot zou echter het persoonlijk karakter van zijn mémoires benadrukt hebben en onder geen voorwaarde bereid zijn tot wijzigingen in de tekst. Mede om deze redenen zou de CPN-voorzitter het manuscript eerst aangeboden hebben aan een "burgerlijke" uitgeverij. Toen deze echter na ampele overwegingen besloot om het aanbod niet te accepteren, kreeg Pegasus de opdracht.

In "De Waarheid" van 1 oktober werd de verschijning van het eerste deel aangekondigd en de vóór-intekening daarop opengesteld.

De pro-Chinese oppositie in de CPN

Het "Marxistisch-Leninistisch Centrum Nederland" heeft een brochure samengesteld die men in die kringen wil laten doorgaan voor het beginselprogram van het MLCN. Het geschrift is getiteld: "Voor een socialistisch Nederland" en geeft een verwarde hoeveelheid economische gegevens en ideologische uitspraken. De economische gegevens zijn echter merendeels verouderd en duidelijk ontleend aan het door de CPN in 1962 uitgegeven en door Friedl Baruch geredigeerde compendium "Grote macht in klein land". Hier en daar wordt deze uitgave zelfs letterlijk geciteerd, evenwel zonder bronvermelding.

De ideologische uitspraken zijn gefundeerd op de Chinese opvattingen van het marxisme-leninisme. Zo wordt Joegoslavië afgeschilderd als "een kapitalistisch land" en het Stalinisme wordt genoemd "het lichtend voorbeeld voor alle uitgebuitenen ter wereld van de mogelijkheid het socialisme te vestigen en het tegen alle vijanden te kunnen verdedigen".

Gesteld wordt verder dat er onder Chroestsjow in de Sowjet-Unie een revisionistische groep aan het bewind is gekomen "die op dezelfde wijze als Tito de socialistische revolutie verraadt". Na de val van Chroestsjow zet deze groep - aldus de brochure - op sluwere en gevaarlijker wijze de verraderlijke politiek van Chroestsjow voort. Door "het inspirerend voorbeeld van de heldhaftige communistische partijen van China, Albanië e.a." zullen de revisionisten echter verslagen worden en zullen "ook landen als de Sowjet-Unie en Joegoslavië weer hun strijdbare plaats in het socialistische kamp innemen".

Tenslotte wordt opgemerkt dat het revisionisme zich in de CPN heeft meester gemaakt "van sommige leiders die hun wil aan de andere communisten willen opleggen". Om deze reden heeft "een groeiend aantal revolutionairen uit de Nederlandse arbeidersbeweging zich georganiseerd in het MLCN". Het doel van het MLCN is: "de CPN weer op het revolutionaire spoor te zetten, of anderszins de marxistisch-leninistische voorhoede te herbouwen".

Hoewel deze doelstelling wordt onderschreven door het Amsterdamse pro-Chinese oppositiegroepje rond het blad "De Rode Vlag" is er van enige samenwerking met het MLCN nog altijd geen sprake. Blijkens een bericht in het onlangs verschenen septembernummer van "De Rode Vlag", is deze groep er echter wel in geslaagd in Rotterdam enkele aanhangers te werven, die toegevoegd zijn aan de redactie van "De Rode Vlag". Van één hunner, Zeijlmans, is bekend dat hij in het begin van dit jaar als CPN-lid is geroyeerd wegens activiteiten voor het MLCN. Deze laatste groep heeft hij inmiddels ook weer verlaten omdat hij zich niet kon verenigen met het dictatoriale optreden van de politiek-secretaris Nico Schrevel. Met dit voorbeeld voor ogen laat het zich aanzien dat de Rotterdamse aanhang van "De Rode Vlag" in belangrijke mate wordt gerecruteerd onder de leden van het MLCN.

Op pag. 11 is abusievelijk het onderstaande weggevalen:

Een hoogtepunt in deze maand was voor de Nederlandse communisten ongetwijfeld het eerste optreden van de CPN voor de televisie op 20 september j.l. Het tien minuten durende programma werd ingeleid door Heiltje de Vos-Krul, lid van het CPN-partijbestuur en verder vrijwel geheel gevuld met een filmreportage van het op 12 september te Amsterdam gehouden "Waarheid"-festival. Er werden beelden vertoond van de verschillende attracties, groepen festivalgangers, de redevoeringen van Paul de Groot en Marcus Bakker en een "spontane" geldinzameling. "Zo komen wij nu aan ons geld", verklaarde de commentator polemisch, kennelijk om de onafhankelijkheid van de CPN, ook in financieel opzicht aan te tonen. Heiltje de Vos-Krul besloot het programma met te wijzen op de uit deze film blijkende "kracht en levensblijheid van de communisten", die de problemen van "de welvaart met bittere bijsmaak" niet uit de weg gingen, hetgeen een volgende keer op radio en TV wel zou worden aangetoond. "Dit was de eerste TV-uitzending van de CPN, afwijkend van de praatprogramma's zoals ze tot nu toe meestal te zien waren, vlot wisselende beelden, eenvoudig, duidelijk en overtuigend", aldus "De Waarheid".

H O O F D S T U K III

ACTIVITEITEN VAN DE COMMUNISTISCHE HULPORGANISATIES

Jeugdbeweging

Internationale jongeren activiteit inzake Vietnam

In april 1965 werd tijdens een in Accra (Ghana) gehouden zitting van het Executief Comité van de Wereldfederatie van Democratische Jeugd (WFDJ), bij welke organisatie het ANJV en de OPSJ zijn aangesloten, een nogal verstrekkende resolutie aangekomen inzake Vietnam. Daarin werd er bij alle jeugdorganisaties op aan gedrongen diverse initiatieven te ontwikkelen voor solidariteitsacties. Met name werden daarbij genoemd: wapenhulp, het inzamelen van geld om wapens te kopen, als ook het werven van vrijwilligers, die bereid zouden zijn gehoor te geven aan een oproep van het Zuidvietnamese Bevrijdingsfront om samen met de Vietnamezen te vechten. Namens het ANJV werd deze vergadering bijgewoond door Jan De Boo, lid van de dagelijkse leiding.

Opmerkelijk is dat tijdens een solidariteitsconferentie van jeugd en studenten, die een maand later in Parijs werd gehouden op initiatief van Petr Reshetow, voorzitter van het Comité van Sowjet-Russische jeugdorganisaties en met medewerking van zowel de WFDJ als de Internationale Unie van Studenten (IUS), men zich alleen accoord verklaarde met het organiseren van demonstraties, petitie's, bijeenkomsten, stakingen en inzamelingen van geld en medicamenten. In een artikel over deze bijeenkomst, gepubliceerd in het periodiek "WFDY-News" van juni-juli 1965, in welk nummer ook de resolutie staat van bovengenoemde zitting van het Executief Comité, stelt de Chileen Patricio Valdes, één der vice-presidenten van de WFDJ, dat zijn organisatie laatstgenoemde solidariteitsactie beschouwt als een van haar eigen activiteiten. Dat zou er op kunnen wijzen dat sommige bestuurders van de WFDJ achteraf bezwaren hebben tegen de tamelijk "krasse" resolutie van het Executief Comité van april 1965.

Acties van Nederlandse communistische jongeren

Op 1 september deed het ANJV-hoofdbestuur een oproep uitgaan aan de leden en sympathisanten om op korte termijn een grote hoeveelheid medicamenten ten behoeve van Vietnam bijeen te brengen. Ook werden zij opgewekt de solidariteit met de strijd van het Vietnamese volk te versterken.

Deze activiteiten op beperkte schaal volgden op besprekingen, die ANJV-leden onder leiding van hun landelijk voorzitter Roel Walraven tijdens een vakantiereis naar Tsjecho-Slowakije op 12 en 13 augustus j.l. in Praag voerden met vertegenwoordigers van het Zuidvietnamese Bevrijdingsfront. Tijdens deze besprekingen, die handelden over de verschillende aspecten van de acties in Nederland, werd van ANJV-zijde gevraagd of het Zuidvietnamese Bevrijdingsfront bij aanbod van hulp van buitenaf daarvan gebruik zou maken. Geantwoord werd, aldus een verslag van deze besprekingen in het ANJV-periodiek "Jeugd" van september j.l., dat prijs werd gesteld op internationale hulp, zowel politieke, morele als materiële. Over hulp van militaire aard wordt niet gerept: blijkbaar conformeert de ANJV-leiding zich in deze aan de te Parijs vastgestelde WFDJ-lijn.

Naast deze zelfstandige acties neemt het ANJV ook deel aan het gemeenschappelijk optreden van een vijftiental jeugd- en studentenorganisaties.

Verzetsbeweging

"Verenigd Verzet 1940-1945" organiseerde deze zomer, evenals in de drie voorgaande jaren, een internationaal "Hannie Schaft-kinderkamp". Ditmaal bracht een veertigtal Nederlandse kinderen de laatste twee weken van juli door in een jeugdherberg te Oldenbroek in gezelschap van Franse, Duitse, Poolse en Tsjechoslowaakse kinderen.

In de maanden juli en augustus brachten Nederlandse kinderen hun vakantie door in soortgelijke kinderkampen in Frankrijk, Oost-Duitsland, Tsjecho-Slowakije en Bulgarije.

Buiten deze traditionele kinderuitwisseling, ontplooidde "Verenigd Verzet" deze zomer geen enkele activiteit. Zelfs het orgaan van de organisatie "De stem van het verzet" is reeds twee maanden niet verschenen, zodat ook niet kan worden geconstateerd, welke positie "Verenigd Verzet" inneemt t.a.v. de activiteiten van verschillende verzetsgroepen ("landelijk comité van oud-verzetsstrijders 1940-1945" en "Comité Adres Staten-Generaal") gericht tegen de troonsopvolging van H.K.H. prinses Beatrix na haar huwelijk met de heer Claus Von Amsberg.

Het is echter zeer waarschijnlijk dat "Verenigd Verzet" in deze niet afwijkt van het officiële standpunt van de CPN, gezien ook de uitspraak van de communist Jos Slagter, voorzitter van het "Nederlands Auschwitz Comité", een mantel-comité van "Verenigd Verzet". Slagter verklaarde reeds op 17 juni j.l. - dus nog voor de op 23 juni j.l. door Marcus Bakker in deze kwestie aangegeven CPN-lijn - :

"Voorlopig is er voor ons geen aanleiding om ons met deze kwestie te bemoeien. Het betreft hier een persoonlijke kwestie en het Auschwitz Comité heeft op het ogenblik geen neiging en ziet geen reden zich daarin te mengen. Blijkt alsnog dat Von Amsberg een foute Duitser is geweest, dan zullen wij hem zeker aan zijn jasje pakken."

Vereniging "Nederland-USSR".

De Vereniging "Nederland-USSR" behoeft het niet te betreuren dat zij zich in hoofdzaak heeft toegelegd op de culturele uitwisseling via haar reisbureau Vernu. Dit reisbureau, dat in 1965 voor het eerst niet alleen reizen naar de Sowjet-Unie organiseerde, maar ook naar verschillende andere Oost-Europese en ook enkele West-Europese landen, leidt een bloeiend bestaan.

Ook dit jaar waren voor zogenaamde specialistengroepen gecombineerde vakantie-studiereizen naar de Sowjet-Unie georganiseerd. Een succesrijk voorbeeld daarvan vormde de reis voor amateur-sterrenkundigen, die onder leiding stond van professor Minnaert, tot voor enkele jaren hoofd van de Sterrenwacht in Utrecht. Deze reis was georganiseerd in samenwerking met de instellingen voor sterrenkunde in de USSR en de deelnemers kregen o.m. gelegenheid voor een bezoek aan de sterrenwachten te Moskou en Leningrad.

Aangenomen mag worden, dat het reisbureau Vernu zich heeft ontwikkeld tot een winstgevende onderneming, die vermoedelijk haar winst niet alleen ten eigen bate, maar ook ter ondersteuning van de noodlijdende Vereniging "Nederland-USSR" kan besteden.

H O O F D S T U K I V

ANDERE GROEPERINGS

Nieuwe initiatieven van de PSP in de kwestie Vietnam

De strijd in Vietnam is al enige maanden een der politieke agitatie-objecten van de PSP, die niet nalaat het "barbaarse" Amerikaanse optreden te hekelen en emotionele reacties daartegen op te roepen.

Omstreeks eind augustus j.l. trad een "actiegroep Vietnam" in de openbaarheid met als correspondentie-adres: Henk Branderhorst, Sarphatistraat 135 te Amsterdam. Genoemde Branderhorst is bestuurslid van de Amsterdamse afdeling der PSP en oud-lid van het hoofdbestuur. Deze "actiegroep" zamelde adhaesiebetuigingen in met een oproep aan de Nederlandse regering, waarin initiatieven van haar worden gevraagd die tot herstel van de vrede in Vietnam zouden kunnen leiden en er bij haar op wordt aangedrongen de Verenigde Staten te verzoeken de bombardementen op Noord-Vietnam te staken. Dit appèl op de regering werd blijkens een advertentie in de "Nieuwe Rotterdamse Courant" van 16 september j.l. door circa 200 Nederlanders ondertekend. Onder hen waren predikanten, hoogleraren, Kamerleden en figuren uit onderwijs-, kunst- en publiciteitskringen. Waarschijnlijk is de idee voor deze actie ontleend aan een soortgelijk optreden in de V.S., waar in juni een "Clergymen's Emergency Committee for Vietnam" van het Genootschap voor Verzoening een door bijna 3000 geestelijken ondersteunde oproep richtte tot president Johnson de strijd in Vietnam onmiddellijk te staken om daarna gezamenlijk het land te herbouwen. In een speciale Vietnam-editie van "Bevrijding" is deze Amerikaanse oproep volledig afgedrukt.

Daarnaast organiseert de PSP blijkens een door het partijsecretariaat aan alle afdelingen gericht schrijven in de loop van oktober een zgn. "Vietnam"-week. De afdelingen worden opgewekt overal in het land openbare bijeenkomsten te beleggen, waarvoor vooraanstaande PSP-leden zich als spreker beschikbaar hebben gesteld. Voorts wil men de t.v.-uitzending der PSP op 25 oktober a.s. aan Vietnam wijden, terwijl ook reeds in de PSP-radio-uitzending van 16 september hetzelfde onderwerp ter sprake werd gebracht. Ook werd aanbevolen de speciale "Vietnam"-editie van "Bevrijding" en het "Zwartboek over Vietnam" op grote schaal - o.m. onder studenten - aan de man te brengen.

Al deze en soortgelijke activiteiten blijven nodig, aangezien "de smerige oorlog van Mc Namara" blijft voortwoeden, zo wordt in de brief gesteld.

Ook hier springt weer een parallel in 't oog met de in de PSP-Vietnam-krant gesignaleerde activiteiten van het Amerikaanse "Vietnam Day Committee" van de universiteit van Berkeley (Calif.), dat de studenten uit heel de wereld oproept tot een internationale actie tegen het Amerikaanse optreden in Vietnam en wel op 15 en 16 oktober a.s.

Een belangrijke figuur achter al deze voorgenomen (PSP)-acties is drs. Sietse Bosgra, lid van de Subgroep Internationale Betrekkingen der PSP, leider van het Angola-comité en in het verleden actief in het Comité 29 november 1962.

Overigens bestaat de indruk, dat de PSP met deze activiteiten mede vergroting van politieke aanhang beoogt, uitgaande van de overweging, dat een rechtvaardige oplossing van de Vietnamese kwestie door ieder weldenkend mens wordt begeerd. Dat de verkiezingen van 1966 al weer in het verschiet liggen speelt daarbij mogelijk ook een rol.

Gezamenlijke activiteiten van niet-communistische en communistische jongeren inzake Vietnam

Op 25 september j.l. werd in Krasnapolsky te Amsterdam een demonstratieve bijeenkomst gehouden tegen het Amerikaanse optreden in Vietnam. Organisator was een zich noemende "Initiatiefgroep voor vrede en zelfstandigheid voor Vietnam". Naar verluidt kwam deze initiatiefgroep, die is samengesteld uit vertegenwoordigers van een aantal links-extreme en extremistische jeugd- en studentenorganisaties, eerst na moeizame besprekingen, die reeds eind juni 1965 begonnen, tot stand. De lange duur van de voorbereidingen hield verband met het feit, dat de communistische organisaties niet geheel aan de leiband van de niet-communisten wensten te lopen, terwijl deze laatste organisaties anderzijds weigerden zich op sleeptouw te laten nemen door de communisten. Het ziet er naar uit dat beide groepen water in de ideologische wijn hebben gedaan om toch tot resultaat te kunnen komen. Afgewacht dient evenwel te worden of een dergelijke gang van zaken tot een blijvende vruchtbare samenwerking zal kunnen leiden.

Tot de initiatiefgroep behoren thans vijftien organisaties, te weten: het communistische ANJV, de eveneens communistische OPSJ, de communistische georiënteerde studentenvereniging "Perikles", de links-

socialistische studentenvereniging "Politeia", de Socialistische Jeugd van Nederland (SJ), de trotskistisch getinte Socialistische Ontmoetingskernen (SOK), het Comité 29 november 1962, de Pacifistisch Socialistische Jongeren Werkgroepen (PSJW), de Jongerenwerkgroep "Kerk en Vrede", de eveneens pacifistische "Sjaloom"-groep, de Federatie van Jongerengroepen (FJG) in de PvdA-federatie Amsterdam, de Studenten Sociëteit "Olofspoort", de Studentenvakbeweging (SVB)-afdeling Amsterdam, de Indonesische studentenvereniging PPI en de Vereniging Surinaamse Studenten Amsterdam.

Deze jongerenorganisaties hebben zich in een brief tot alle Nederlandse jeugd- en studentenorganisaties gericht, waarin zij mededelen een zo spoedig mogelijke vrede in Vietnam te wensen door stopzetting van de bombardementen op Noord-Vietnam, erkenning van het Zuidvietnamese Bevrijdingsfront als onderhandelingspartner, terugtrekking van alle buitenlandse troepen en zelfbeschikking voor het Vietnamese volk.

Bij het begin van de conferentie deelde Huib Riethof, voorzitter van de afdeling Amsterdam van "Politeia" mede, dat de initiatiefgroep actie wil voeren opdat de Nederlandse regering de diplomatieke betrekkingen met het Saigon-regiem zal verbreken en in de UNO zal ijveren voor terugtrekking van de Amerikaanse troepen. De conferentie besloot een aantal acties te gaan voeren. Als uitvloeisel daarvan werd onmiddellijk na de conferentie gestart met het organiseren van een zogenaamde "picket-line" voor het Amerikaanse consulaat-generaal in Amsterdam. Gedurende 9 dagen zal ieder uur een groep jongeren van 4 personen de wacht voor het gebouw betrekken. De tijdsduur van de actie wordt bepaald door het aantal Amerikanen dat naar Vietnam werd gestuurd (voor elke tien Amerikanen wordt één minuut gepost).

Voorts werd besloten aan een groot aantal bekende Nederlanders te vragen adhaesie te betuigen met de vier gestelde eisen. Ook wil men binnenkort estafettes vanuit verschillende steden en dorpen organiseren, waarbij moties - aangenomen op aldaar te houden protestbijeenkomsten - te voet en per fiets naar Den Haag zullen worden gebracht. Het comité heeft voorts besloten medicamenten te gaan inzamelen. Het reeds door het ANJV ingezamelde materiaal (zie hoofdstuk III) zal voor deze gezamenlijke actie ter beschikking worden gesteld.

Voorts wil men de voorlichting inzake Vietnam verbeteren, onder meer door het organiseren van een tentoonstelling. Tenslotte wordt een zgn. "teach-in" voorbereid, die georganiseerd zal worden door studenten.

Deze bijeenkomst is bedoeld als forum op hoog niveau, waar gemeenschappelijk gezocht zal worden naar een oplossing van het Vietnam-conflict, zonder dat men daarbij van een te voren bepaald standpunt uitgaat.

Trotskistische en links-socialistische reacties op de regeringswisseling in Algerije in juni j.l.

Het Verenigd Secretariaat van de Vierde Internationale gaf op 23 juni (enkele dagen na de afzetting van Ben Bella) reeds een verklaring uit, waarin de staatsgreep een zware stoot tegen de linker-vleugel van de Algerijnse revolutie werd genoemd, die de belangrijkste overwinning der revolutie: "arbeiders zelfbeheer van de genationaliseerde ondernemingen" in gevaar brengt. Anderzijds wordt het een ernstige vergissing genoemd om Boumedienne's militaire dictatorschap te zien als een instrument van bourgeois- of neo-koloniale krachten. Mogelijk zal Boumedienne de genationaliseerde sector van de economie zelfs uitbreiden, maar dan op de wijze van Nasser.

Vervolgens wordt het Trotskistische stokpaardje beklommen en gesteld, dat het gemak waarmee Ben Bella uit de macht werd ontzet, te wijten is aan het ontbreken van een echte revolutionair-socialistische massa-partij, die de Algerijnse revolutie had moeten voltooien tot een proletarische democratie waar arbeiders en boeren de ware macht uitoefenen. De staatsgreep is de tol, die de Algerijnse linkse krachten betalen voor een politiek van voortdurende compromissen aan de top, aldus de verklaring, die in het Amerikaanse trotskistenblad "The Militant" van 12-7-1965 werd gepubliceerd.

Een oppositie-groep in de Vierde Internationale onder leiding van Raptis (alias "Pablo") is direct betrokken bij de verwickelingen in Algerije. Tot deze groep behoort ook de Nederlandse sectie van de IVe. Pablo bevindt zich reeds enige jaren in Algerije, waar hij een der adviseurs van Ben Bella heette te zijn.

De positie van de Trotskisten in Algerije is na de machtsovername wel zeer wankel geworden, zodat Pablo's vlucht naar elders (mogelijk naar Nederland, waar hij op steun van de Nederlandse Trotskisten kan rekenen) aanstaande lijkt.

In een artikel getiteld "Algerije op een kruispunt" in "De Internationale" (het orgaan van de Nederlandse sectie) van 8 augustus wordt fel van leer getrokken tegen de "wurgers van het socialisme": Boumedienne en zijn reactionaire officiersklik, Mao-tse-Tung (die als een

der eersten tot erkenning van het nieuwe bewind overging) en de USA. *)

Aan het slot van het bewuste artikel wordt de onmiddellijke vrijlating van Ben Bella geëist en onvoorwaardelijk partij gekozen voor degenen, die het verzet tegen "de militaire opstandelingen", i.c. Boumedienne c.s., organiseren.

Links-socialistisch commentaar

"Bevrijding" (PSP-orgaan) van 10 juli noemt de staatsgreep van Boumedienne uit socialistisch oogpunt bekeken slecht nieuws. Men vraagt zich af of het "socialisme eigen stijl" van Ben Bella thans niet vervangen is door een bureaucratisch/autocratisch regiem, dat - zoals in 't verleden dikwijls gebleken is - ter zelfhandhaving steun zoekt (moet zoeken) bij anti-socialistische en anti-democratische krachten. Ook hier wordt de vraag opgeworpen of Boumedienne zich soms als een tweede Nasser zal ontpoppen.

Het orgaan van de PSP-jongeren "Anders" van juli/aug. j.l. oordeelt wat positiever en komt tot de slotconclusie: "Voorlopig lijkt het ons te vroeg om, zoals Bevrijding (10-7), in Boumedienne een tweede Nasser te zien. Wij blijven hopen op een socialistisch Algerije".

Touwtrekken om het SWP-kluifje

In MO 7/8 (juli/aug.) werden reeds de jongste ontwikkelingen in de SWP beschreven en met name de in "De Brug" discutabel gestelde vraag: moet de SWP worden opgeheven en zo ja, kan aan de leden een eenstemmig advies gegeven worden toe te treden tot een bepaalde politieke partij? Voorzichtig werd hierbij gezinspeeld op de PSP.

Het bewuste "Brug"-artikel heeft - behalve van "De Waarheid" - ook reacties uitgelokt van trotskistische zijde.

De redactie van "De Internationale" pleit in een "aan de kameraden van de SWP" gericht artikel voor samengaan met de Trotskisten in één communistische partij op de weg naar hereniging van alle communisten. Ditzelfde doel werd ook reeds aangegeven in het mei-nummer van dit orgaan, waarmee de Nederlandse sectie voor 't eerst na 1952 weer in de openbaarheid trad.

Opheffing van de SWP acht men verlies voor de communistische beweging, daar de strijd tegen bureaucratie en Stalinisme in de CPN - de

*) De oppositie-groep in de Vierde Internationale neemt in het Sino-Sowjetconflict een pro-Russisch standpunt in.

grote verdienste van SWP en "De Brug" - dan zou wegvallen.

Een overgaan van SWP-ers naar de PSP wordt niet bij voorbaat veroordeeld, al zou het hoofddoel van de SWP dan onvervuld blijven, n.l. het inwerken als communistische groep op de CPN.

Anderzijds wordt de PSP niet afgestoten als mogelijke versterking van een door deze Trotskisten gedachte "linkse concentratie". Deze partij zou - aldus de "Internationale" - nog wel eens een belangrijke rol kunnen gaan spelen in de strijd van de arbeidersklasse.

Een ander geluid klinkt door in het door Trotskisten beheerste blad "Links", dat als een vervolg beschouwd kan worden op "Socialistisch Perspectief" (voorheen orgaan van het opgeheven sociaal democratisch centrum in de PvdA).

De hier sprekende Trotskisten zijn geen leden van de Nederlandse sectie van de IVE Internationale, maar werken binnen de PvdA en het NVV. Zij willen de SWP van de reeds gesuggereerde keus (aansluiting bij de PSP) afhouden. Zij argumenteren daartoe als volgt: De PvdA en het NVV zijn arbeidersorganisaties, de voornaamste potentiële strijdmacht voor het socialisme - de PSP is géén arbeiderspartij en kan dat, gezien de situatie op vakbondsgebied, ook niet worden. Bovendien: de PSP is pacifistisch en mogen wij, die het geweld in de klassenstrijd in concrete omstandigheden onafwendbaar en noodzakelijk achten, dan lid zijn van die PSP?

Het venijn zit ook hier in de staart, waar in het slot van het betreffende artikel een uitspraak (van circa 2 jaar geleden) van de redactie van "Bevrijding" wordt aangehaald: "wij weten, dat de SWP-ers ten aanzien van de rol van het geweld in de revolutie en de vrijheidsstrijd niet anders denken dan Tieleman" (Trotskistisch redactie-lid van "Links"). Als ex-SWP-ers in de PSP gaan werken zou dat derhalve betekenen: "oppositie voeren tegen een hoofdpijler van die partij" (t.w. het pacifisme), zo besluit de commentator.

SJ-tentoonstelling "F'65"

Van 2 t/m 10 oktober 1965 organiseert de Socialistische Jeugd van Nederland (SJ) ter gelegenheid van haar eerste lustrum een tentoonstelling gewijd aan het hedendaags fascisme. Deze expositie, "F(ascisme)'65" geheten, wordt gehouden in samenwerking met het weekblad "Vrij Nederland" en met medewerking van zowel de Anne Frankstichting als het Joods Documentatiecentrum van ir. Simon Wiesenthal in Wenen.

De tentoonstelling, die op 2 oktober zou worden ingeluid met een persconferentie, zal niet het karakter van een herdenking dragen. De SJ wil ermee aantonen dat de oprichting van een Ku-Klux-Klan in Engeland, van een nazi-partij in Denemarken en het aan het licht getreden nazi-complot in Zweden, niet op zich zelf staan.

Het is de bedoeling om naast het tentoonstellen van documenten, ook sprekers van diverse pluimage uit te nodigen en films te vertonen. Voorts werd besloten een expositie in te richten van kunstwerken, vooral schilderstukken, die verband houden met het nazi-tijdperk. Voor deze tentoonstelling werd de medewerking verkregen van het Stedelijk Museum in Amsterdam en van het Joods Historisch Museum. Alle activiteiten zullen plaats vinden in het Anne Frankhuis, dat voor dit doel ter beschikking werd gesteld.

Provo's ook elders actief?

Volgens persberichten zouden provo's (zie ook MO 7/8 1965 pag. 25 - 28) nu ook activiteiten hebben ontplooid in Den Haag. Zo zou in de avond van 20 september j.l. een aantal van hen een "happening" hebben willen organiseren rond een in brand gestoken portret van H.M. de Koningin. Dit voorval was waarschijnlijk het gevolg op een aan "mevrouw Von Lippe Biesterfeld-Von Mecklenburg" gerichte brief, waarin haar verzocht werd die dag naar Den Haag te komen. Men zou haar dan iets willen vragen over een onmogelijke situatie waarin zij zou verkeren.

Op 21 september (Prinsjesdag) werd in de hofstad een aantal jongeren aangehouden op grond van het feit dat zij een persiflage op de troonrede verspreidden. Deze versie was vervat in een als "Provocatie" no 7, (uitgave van het "Provo"-anarchistenblad) aangediend pamflet. Zoals bekend werken de Amsterdamse provo's met dergelijke genummerde "provocaties". Tot 17 augustus j.l. waren daarvan zes nummers verschenen. Moge de identiteit van de verspreiders in Den Haag niet wijzen op enige samenhang met de Amsterdamse activiteiten, de opeenvolging der nummers doet dit wel degelijk.

Opmerkelijk zijn recente beschouwingen over de provo-activiteiten in de communistische pers. Daarin valt een zekere bezorgdheid te constateren voor de gevolgen die deze activiteiten zouden kunnen hebben voor toekomstige communistische acties. In een niet gesigineerd artikel in "De Waarheid" van 19 augustus j.l. over "Praatjes met de provo's,

sabels voor het publiek", wordt b.v. gesteld dat men er niet vreemd van moet opkijken als de provo's van hoger hand worden gebruikt om te komen tot uitbreiding van en ruimere bevoegdheden voor het politie-apparaat.

In het september-nummer van "Spektakel", het maandblad van de OPSJ, stond een artikel van vrijwel gelijke strekking. Daarin levert een zekere R.B. (kennelijk identiek aan de Amsterdamse student Rob Bishoff, lid van het secretariaat van de OPSJ) kritiek op de nihilistische activiteiten van de provo's. Hij is van mening dat deze jongeren de politie in de kaart spelen. Volgens de schrijver geven zij de politie de gelegenheid harder op te treden tegen demonstranten. Ook tegen progressieve demonstranten die, zonder een verkeersopstopping te veroorzaken of een rel op touw te zetten, willen betogen voor serieuze zaken.

STAKINGSOVERZICHT SEPTEMBER 1965

Bedrijf	:	Hollandse Betonmaatschappij (Amsterdam).
Aanleiding	:	eis tot wederinvoering jaarlijkse gratificatie.
Inmenging vakbonden	:	besprekingen met directie gaande.
Resultaat	:	--
Aantal werknemers	:	--
Aantal stakers	:	40.
Duur van de staking	:	13-9 tot 27-9-1965.
Bedrijf	:	Taxichauffeurs (Amsterdam).
Aanleiding	:	eis tot optrekking van basisloon tot f 110.- p.w.
Inmenging vakbonden	:	geen.
Resultaat	:	geen.
Aantal werknemers	:	1200.
Aantal stakers	:	600 (loonchauffeurs).
Duur van de staking	:	16-9-1965 (15.30) tot 17-9-1965 (15.30).
Bedrijf	:	Betonfabriek NV. De Meteor (Rheden).
Aanleiding	:	ontslag Turkse arbeider.
Inmenging vakbonden	:	--
Resultaat	:	--
Aantal werknemers	:	--
Aantal stakers	:	± 150 Turkse werknemers.
Duur van de staking	:	20-9-1965 tot 22-9-1965.

A G E N D A

<u>Datum:</u>	<u>Bijeenkomst:</u>	<u>Plaats:</u>	<u>Organisatie:</u>
2-11 okt. 1965	Tentoonst. F(ascisme)'65.	Amsterdam	Socialistische Jeugd (SJ).
* 8-11 okt. 1965	5e Congres SJ.	Amsterdam	SJ.
8-22 okt. 1965	6e WVV Congres.	Warschau	Wereld Vakverbond.
* 21 okt. 1965	Conf. VVS t.g.v. 30 ^e ver- jaardag 7e Comintern Con- gres.	Praag	Red.Commissie "Vraagstuk- ken voor Vrede en Socialis- me".
23 okt. 1965	Verkiezingsconferentie.	Amsterdam	CPN.
november 1965	Landelijke manifestatie tegen huurverhoging.	Amsterdam	CPN.
18-20 nov. 1965	4e Congres Stud.Vakbew.	Utrecht	Studenten Vakbeweging.
december 1965	Wereldcongres I Ve Internationale.	?	I Ve Internationale.
december 1965	Raadsvergadering WVR.	?	Wereld Vakverbond.
december 1965	5e Congres FIR.	Boedapest	Féd.Int. des Résistants.
* 7-10 jan. 1965	11e OPSJ Congres.	?	Org.Progr.Stud.Jeugd.
zomer 1966	9e Wereldjeugdfestival.	?	Wereldfed.Dem.Jeugd en Int. Unie v. Studenten.

* nieuw c.q. aangevuld.